

HAKİKAT

Yozgat'ta Yayımlanmış Günlük Gazete

Hatice Güzel MUMYAKMAZ*

Anahtar Kelimeler: Yozgat, Basın, Gazete, M. Neşet Tanrıdağ, Tanrıdağ Matbaası.

Mustafa Neşet Tanrıdağ tarafından 29 Ağustos 1955'te, Yozgat'ta yayımlanmaya başlanmış günlük gazetedir. Tanrıdağ'ın elli bin lira sermaye ile 1953'te kurduğu matbaası yakılmış, 1955'te Tanrıdağ Matbaasını kurmuş ve Hakikat gazetesi faaliyete başlamıştır. Yazı İşleri Müdürü, 1970'ten itibaren H. Nusret Tanrıdağ'dır. Tanrıdağ Matbaası'nda basılmaya başlanan gazete 1976'dan itibaren Kayhan Matbaası'nda basılmaya devam etmiştir. Gazete 1977'den itibaren Nazım Kayhan tarafından satın alınmıştır. Şubat 1977'den itibaren Sahibi Emsal Kayhan, Mesul Müdürü Avukat Ruhi Bacanlı'dır. 1977'den 2004'e kadar Sabah ismiyle yayımlanmıştır.

M. Neşet Tanrıdağ, gazeteyi ve kalemini Yozgat ve Yozgatlıların ilerlemesine, hakka ve hakikate adanmışlığını ifade etmiştir. Tanrıdağ, daha önce Vurun Abalıya, Çağlayan, Püsküllü Bela mizah gazeteleri ile Şafak Dergisini çıkarmış, Anadolu Gazeteleri Sendikası İdare Heyeti üyesi olarak vazife yapmıştır. Ayrıca Ziraat Odaları Yozgat Başkanlığı ve Ziraat Odaları Birliği İdare Heyetinde de yer almıştır. Tanrıdağ'ın bir diğer yönü siyasi hayatıdır. Tanrıdağ, Adalet Partisi Yozgat İl Başkanlığı yapmış, 10 Ekim 1965'te Yozgat'ta birinci sıradan milletvekili seçilmiştir. 1969 seçimlerinde de Adalet Partisi'nden yeniden Yozgat milletvekili olmuştur.

Hakikat gazetesi, Milliyetçi Muhafazakâr çizgide yayın yapmıştır. Yayın politikasında komünizm karşıtlığı da takip edilebilmektedir. Önce Demokrat Parti (DP), sonrasında Adalet Partisi (AP) iktidarını desteklenmiştir. DP iktidarının çıkardığı kanunlar duyurulurken, kanunların Yozgat'a yansımaları da konu edilmiştir. Siyasi partilerin faaliyetleri ve iç çekişmeleri de haber yapılmıştır. İşlenen konular arasında yerel politika ve belediye seçimleri, Yozgat'ın kaynaklarının doğru kullanılması, merkez ve ilçelerdeki ihtiyaçlar, günlük olaylar ve Bozok gazetesi ile polemikler yer bulmuştur. Yatırım ve kalkınma için halkı birlikte hareket etmeye davet etmiştir.

1960'a kadarki yazılarda ülkedeki sanayi, ticaret, sosyal ve kültürel alanda yapılan yatırımlar, sevinç ve heyecan ile duyurulmuştur. Ülkedeki gelişmeler gün gün haber verilmiştir. Kalkınma ve geri kalmışlıktan kurtulma çabası Demokrat Parti İktidarı ile örtüştürülmüş ve desteklenmiştir. 1960 ve 1970 sonrasında yatırım ve gelişmeye yönelik haberler duyurulmaya devam etmiştir. 1965'ten itibaren, haber ve özellikle köşe yazılarında komünizm karşıtlığı bulunmaktadır. 1963-1982 yılları arasında kutlanan, "27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı"nın Türkiye'de ve Yozgat'taki yankılarına gazetede yer verilmiştir.. Türkiye'den Avrupa'ya işçi göçü işlenen konular arasındadır. Ülkedeki siyasi ortam ve olaylar 12 Mart 1971 sonrası gün gün aktarılmıştır. Kıtık ve kara borsa haberleri ve

bunlardan rant elde edenler duyurulmuştur. Neşet Tanrıdağ'ın Adalet Partisi milletvekili olmasının ardından Yozgat Belediye seçimlerinin AP tarafından kazanılması için propaganda yazıları kaleme alınmıştır. Yozgat'taki cemiyet ve derneklerin açılışı, toplantı ve tüzükleri de yayımlanmıştır.

Gazetede M. Neşet Tanrıdağ'ın Yozgat ve Türkiye'yi konu edindiği köşe yazıları ve polemik yazılarının yanı sıra, Yozgat eski Belediye Başkanları Nazım Kafaoğlu (1925-1926), Yusuf Karşlıoğlu (1929-1936), Sefer Eronat (1941-1946)'ın az sayıda yazıları mevcuttur. Diğer köşe yazıları arasında; Muhsin Köktürk'e ait değer eğitimi, edebiyat, Taha Akyol'a ait sosyalizm üzerine birkaç yazı ile Necip Fazıl Kısakürek'in Yozgat'ta verdiği bir konferansın ardından izlenimlerini anlattığı bir yazı da bulunmaktadır. Gazetede milliyetçilik, Atatürk inkılâplarının önemi ve DP'nin bu inkılâplar karşısındaki tutumu ile ilgili yazılar da yayımlanmıştır. Tanrıdağ, gazetesinin memleket, millet yararına yayın yaptığını, Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'ni emanet ettiği milliyetçi gençliği yazılarında anlatmayı amaçladığını ifade etmiştir. Bu durumu, büyük milletin en küçüğünden en büyüğüne duyurmaya çalıştığı milli bir ödev olarak değerlendirmiştir. Eleştiri yolu ile yanlış gösterme, uyarma, toplumun manevi değerlerini anlatarak özendirme yazılardaki amaçlar arasında yer almıştır.

Gazete dış haberleri, ulusal haberlerden ayırmadan genellikle birinci sayfadan vermiştir. Türkiye'nin içinde bulunduğu uluslararası kurum ve kuruluşlar, bunların toplantı ve politikaları, Cumhurbaşkanı ve hükümet üyelerinin yurt dışı gezileri, gazetenin uluslararası haberleri arasındadır.

Kaynakça

Hakikat (1955-1977)

TBMM	Zabıt	Cerideleri	1965-1972
			https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d02/c001/mm__02001001.pdf (Erişim.17.10.2026).
			https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d03/c001/mm__03001006.pdf (Erişim.17.10.2026).
			https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d03/c023/mm__03023058.pdf (Erişim.17.10.2026).

Yozgat Milletvekili Neşet Tanrıdağ, HT_3103_4_2, Sicil No: 698, 3s. (Millet Meclisi Üyelerine Mahsus Hal Tercümesi Kağıdı)

Seçilmiş Olanlara Verilen Tutanak, 11/10/1965, S_M3103_4_2, 1s.

Seçilmiş Olanlara Verilen Tutanak, 13/10/1969, S_M3103_4_2, 1s.

ÇAVDAR, Tevfik. (1999). Türkiye'nin Demokrasi Tarihi, 2.Baskı, Ankara: İmge.

FINDLEY V, Carter. (2011). Modern Türkiye Tarihi İslam, Milliyetçilik ve Modernlik 1789-2007, Çev. Güneş Ayas, İstanbul: Timaş.

GEÇİKLİ Recep, Murat. (2016). Menderes Hükümetleri Dönemi Türkiye – ABD İlişkileri, İstanbul: İleri.

KARPAT, Kemal (2008). Türk Demokrasi Tarihi, 3.Baskı, İstanbul: İmge.

MUMYAKMAZ, Hatice, “Hakikat Gazetesi: Yayın Çizgisi, Haberleri ve Köşe Yazıları”, I. Uluslararası Bozok Sempozyumu (5-7 Mayıs 2016) Bildiri Kitabı, C3, ss.999-117.

ZURCHER Jan, Eic. (1995). Modernleşen Türkiye’nin Tarihi, İstanbul: İletişim.

* Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, hatice.mumyalmaz@yobu.edu.tr, ORCID, <https://orcid.org/0000-0003-0863-7447>.